

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Loca Infesta,|| Hoc est:|| De Infestis,|| Ob Molestantes||
Daemoniorvm Et Defvncto-||rvm Hominvm Spiritvs,
Locis,|| Liber Vnvs.||**

Thyraeus, Petrus

Coloniae Agrippinae, 1598

VD16 T 1247

Cap. XXVI. An & qua forma humanos Spiritus distinguat à Dæmoniorum
Spiritibus dum molesti sunt?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61332](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61332)

humani quoq; duplicis generis sunt, secundo inquirendum discrimen, quo hi ab illis discernuntur, damnati, videlicet, à purgandis.

Porro distinctio humanorum Spirituum à Dæmonibus, vel à forma peti potest, qua conspiciuntur: vel à strepitu & tumultu, qui excitatur: vel ab oratione, quam ad viuos habent: vel à malis, quæ afferunt: vel ab officijs, quæ præstant: vel à locis, ubi degunt: vel à tēpore, quando grassantur: vel ex ingenio mortalium, qui Spiritus persequentes sustinēt: vel ex conditione persequentium Spirituum. Nos in singulis, quid verisimile iudicemus, docebimus.

DE NOTIS, QUAE DAEMONVM SPIRITUS ab humanis distinguunt.

CAP. XXVI.

An, & quæ forma distinguat humanos Spiritus à Dæmoniis.

Forme rationem magni faciendam esse indiscernēdis atq; distinguendis Spiritibus plerique sentiunt: quorum ut iudicium temerarium non est, ita leuis animi illud, citra omnem tergiversationem, admittere. Nos duobus aut tribus assertis, veritatem concludi existimamus. Primum est, formas quasdam esse omnibus Spiritibus communes; ex quibus proinde certum inter Spiritus, discrimen peti nequit. Alterum, quasdam Dæmones prodere. Tertium, quasdam probabiles cōiecturas de humanis Spiritibus facere.

Humana forma omnibus Spiritibus communis est. Illa se viuentium conspectui offerunt non defunctorum tantum hominum Spiritus; verum etiam Dæmoniis. Quot nos, superius, Spirituum molestantium exempla produximus sub humana forma; quorum tamen alij humani, alij Dæmoniis.

Facile forsitan, quis sibi persuaderi patietur, humanos esse Spiritus,

Spiritus, qui sub *humana* conspiciuntur forma: at non ita facile, sub *humana* latitare Dæmones. At tam facile est Dæmonibus *humanam* formam effingere, atque assumere; quàm aliam quamcunque. Nec hîc maior potestas: nec maior, quàm ibi, requiritur industria: nec cognitio maior.

4. Sub *humana* forma visi sunt plures. Primùm ille, quem Hildesheimenses Hutgen, à pileo, vocârunt; cuius superius capite 1. meminimus. Deinde duo alii, quorum Alexander ab Alexandro meminit lib. 4. Genialium dierum cap. 19. quorum vnus ei se socium præbuit, qui dirum facinus in patrem commissurus, Romam proficiscebatur; alter Thomam quendam, religiosum, trans flumen portare paratus erat. de quibus cap. 30. de Dæmoniacis. forsitan etiam is, qui Christum, in deserto, tentaturus accessit. Sed & sub *humana* forma sæpissimè Sanctos homines sunt aggressi, & de arce sanctitatis eos deicere conati. Quidam sub specie genitoris accessit VVilhelmû Pictauorum Comitem, & sanctissimum eremicultorem: vt in eiusdem vita refert Theobaldus, ca. 19. apud Suriû Tomo 1. Alius sub specie *mariti* miserabilis S. Melaniam: apud eundem Suriû, eodem Tomo. Tertius sub specie *Monachi* S. Dominicum: in eius vita lib. 3. cap. 12. Quartus sub specie *mulieris* S. Iustinam, quam Cyprianus aliquando deperit: quemadmodum in vtriusque vita scribit Metaphrastes. Et qui B. Vincentio molestus fuit, nunc referebat vastum *Aethiopem*; nunc venerabilem quendam, ætate grandem, *eremitam*, teste Petro Rauzanio, lib. 1. cap. 9. in vita eius. Qui verò Monachos tentaturus veniebat obuiam B. Benedicto, *medicus* videbatur; vt dicitur cap. 30. Vitæ ipsius à B. Gregorio descriptæ, Et nigellus *puer* visus est, qui molestus fuit S. Claræ: vt habetur ca. 13. in vita eiusdem. Et formosissimus *miles*, qui turpem consuetudinē habuit cum muliere, cuius mentio fit in vita B. Bernardi lib. 2. cap. 6. (Vide de hoc cap. 92. huius disputationis.) Qui Abbatem Nachonem tentauit, *puellæ Aethiopissæ*, quam ipse olim nouerat, speciem induit, teste Palladio in historia SS. Patrum, Sect. 26. De S. Martino refert Sulpitius in vita eiusdem c. 24. quod eadem nunc in forma *Iouis* exhibuerit, nunc in forma *Mercurij*: persæpe quoque simulârit *Venerem* atq; *Mineruat*. Et cùm in parentes suos sanctus vir visitaturus, præteriisset Mediolanum, eundem Spiritum sub *humana* effigie habuit obuiam, insultantiq; quod semper ipsi esset aduersaturus, respondit Martinus: *Dominus mihi adiutor, non timebo quid faciat mihi homo.* Hoc cap. 4. Sulpitius. Atque vt ex Gentilium historia etiam exemplum depromamus.

Sub

Sub humana, & quidem grandioris mulieris sese exhibuit Curtio Rufo. Rem totam his verbis refert Plinius, lib. 7. Epistolarum, Epist. 27. *Tenuis, inquit, & obscurus obtinenti Africam comes haeserat: inclinato die spatiebatur in porticu, offertur ei mulieris figura, humana grandior, pulchriorq̄, perterrito Africam se, futurorum prænunciam dixit. Iturum enim Romam, honoresq̄, gesturum, atque etiam cum summo imperio in eandem Prouinciam reuersurum, ibiq̄, moriturum. facta sunt omnia.* Ita Plinius. Nec Iudæis humana specie Diabolus defuit. Indutus aliquando formam Moyſis, Iudæos accessit, & se ducem iis, in promissionis terram futurum pollicitus est. induxit persuasos ad mare transfretandum: sed plurimi ipsorum vndis inuoluti, suffocati sunt. Vide Sigebertum circa annum Christi 438. Omnibus addamus illum, qui anno Domini 1153. qui in Furnensi agro, pago Eggafridi inferioris Germaniæ, Gerardum Ducem Betaniæ se mentitus est, & diu multumque variis præstigiis hominibus illuſit: qui tandem à Diacono quodam Rodolpho adiuratus, quod erat, immundum se spiritum esse, confessus est. Ita Iacobus Mayerus lib. 5. Annalium Flandriæ, anno 1153.

Quid, quod non humanam tantum formam effingant Spiritus hi Nequam; sed in Angelos lucis se quandoq̄, transferant? Hortatur quodam loco Corinthios (2. cap. 11.) Apostolus Paulus, vt sibi à falsis Prophetis caueant: & idcirco putat eos non posse nimium esse cautos; quod sint operarij subdoli transfigurantes se in Apostolos Christi. Nec hoc vult ipsis mirum videri; cum etiam ipse Satanas transfiguret se in Angelum lucis. Et sub Angeli specie se exhibuit S. Elphago, Episcopo Cantuariensi: quemadmodum in vita eius scribit Osbertus, eiusdem Ecclesiæ Episcopus: Apud Surium Tom. 2. B. item Osualdo VVigornienti Episcopo: apud eundem Surium, Tom. 5.

Sed nec Angelorum forma contenti; etiam Christi simulant speciem atq̄, imaginem. Cum morti proximus esset sanctissimus Martinus, ea se specie ipsi exhibuit Dæmon; quæ Christum referret: & quæ, nisi habitus versipellem prodidisset, fortè vir sanctus deceptus fuisset. Quocirca non deformitatem vultus, quæ nulla erat; sed peregrinum & alienum, à Christo, habitum Dæmoni obiecit, dicens: Dominus Iesus Christus non purpuratum, aut diademate renitentem se venturum esse prædixit. In eadem Christi specie se exhibuit Sedundello (cuius in vita Friardi reclusi mentio fit apud Gregorium Turoensem, lib. de vita Patrum cap. 10.) atque vt eremum relinqueret;

auctori

132
auctor fuit. In eadem Valenti, eremi cultori; quemadmodum ad longum describit Palladius in Historia SS. Patrum, Sectio. 28.

7. Nec mirum est, *humanas formas vultusq;* Dæmones effingere: quoniam non ipsis tantum propositum est; vt viuentibus terrorem atque horrorem incutiant: etiam quærunt mortalium perniciem, atque animæ interitum; quem cum ficta *hominum* forma possint procurare; ita *humano* vultu quærunt, vt interimant; quemadmodum peregrinis formis, vt terreant. Hoc primum. Secundum sequitur.

8. *Quedam tamen formæ & facies Dæmones produnt.* Quæ verò? Illæ omnes secundi, & tertij ordinis, quarum Theſibus 11. & 12. Capitis decimi noni mentionem fecimus, *brutorum, & monstrorum animalium.* Produnt, inquam, Dæmones; quia & Dæmonibus optimè conueniunt; &, vt sub his defunctorum hominum Spiritus prodeant, nulla cogit necessitas, nulla ratio probat.

9. Et quidem optimè Dæmonibus illæ conueniunt: siue fines attendamus, qui Dæmonibus sub his laruis propositi sunt; siue rationes diuinæ prouidentię, quæ etiam in hoc negotio non desideratur. Propositum est Dæmonibus terrorem incutere & molestare: annon hîc magis ferarum & brutorum horrendæ; quàm humana, per se amica, species seruit? Diuinę prouidentię ratio postulat; vt & conditionem suam intelligant Spiritus: quæ ob peccatum miserrima est, atque à brutorum, monstrorumq; vix differt. & vt homines cognoscant, quàm à Dæmonibus sibi cauendum sit, quorum exterior etiam & simulata forma, argumenta summæ crudelitatis præbet.

10. Vt sub his formis hominũ Spiritus prodeat, *nulla ratio cogit.* Nam illi, vel viuentiũ rebus interfunt, vt ipsorum subsidiis iuuentur, quod purgandis Spiritibus propositum est: vel vt diuinæ iustitiæ in se præbeant testimoniũ, & bene, cum sua ignominia, pœnas luant, quas malè viuendo contraxerunt: qui finis in damnatis spectatur. Vtrobique; vt forma humana appareant, necesse est.

11. Quòd si quandoque peregrinum quid, vel monstruosum in humanis Spiritibus obseruatur; tantum illud non crediderim; vt aliam speciem formamq; tribuat; propterea, quod, vt diximus, semper hi Spiritus, vt cognoscantur, videantur apparere: cognosci verò nequeant, nisi humanam, & propriam propemodum referat. Hoc secundum.

12. Formæ igitur brutorum atque monstrorum produnt Spiritus Dæmoniorum. Et familiares hæ sunt Dæmonibus, id sequenti-
bus

bus docemus. D. Basilius in Isaia cap. 2. refert illos sæpe hominibus petulanter insultare *felis, mustela, & canis se discerpentis* specie. Aluarotus à Minues, Ouieda, & qui Indorum occidentalium mores scriptis mandârüt, frequentissimos aiunt illis esse Dæmonū occursum, modò *hac, modò alia animãtis* facie se ostendētium. Andreas quidam Italus in *canis caci & rufi* specie secum ducebat Dæmonem, anno 1548. qui vniuscuiusque arcana aperiret, stupendaque alia ederet, ita V Vesper. in Iustinū. Cornelius Agrippa cacodæmonē *nigri canis* forma, quotidianum asseclam habuit, cui collare erat lorum magicis per clauorum emblemata notis inscriptum. hoc Iouius in Agrippæ Elogio. Sic Dæmones septem in Nicæa ciuitate inter sepulchra delitescabant sub forma *canis*, qui obuios quosque lacefferent, donec eos S. Andreas, rogante populo, in solitudinem exegit; teste Abdia, in Hist. Apost. *Equorum* etiam species referunt. Commemoratur Olaus Magnus lib. 3. Histo. Septent. cap. 19. Hodingum Danorium Regem, in suum regnum, quo nonnullorum factione fuerat eiectus, per immensa maris spacia ab Othini Dæmone in *equi* specie esse reductum. Seruit quoque hinc nobis Sagarum confessio. Illarum vna, teste Nicolao Remigio, lib. 1. cap. 7. de Dæmonolatria, retulit, cum se Martinellus suus caphinam inuiseret, modò *avis* per fenestram inuolãtis, modò *leporis* aut *muris* circumcurrentis formam induisse. Alia asseruit sub *atri canis* specie à se itidem in carcere visum: alia obseruatum instar *canceri*: alia in carcerem illabi consueuisse per cancellos *felis* aut *pusilla alicuius bestie* habitu. Hęc Remigius. Sed ad tertium.

Tertiò dicebamus *Quasdam formas probabiles coniecturas facere; quòd hominum, non Dæmonum Spiritus sint, qui uiuentibus adsint.* In harum numero vel solam, vel certè præcipuam dixero illam, quæ *ita humana est, vt peregrinum, & ab humana alienū habeat nihil:* & nec vlla sui parte, nec peregrino colore, nec figura, nec habitu, nec gestuū aut morum leuitate, nec mole, nec paruitate ab humana degeneret. 13

Hanc humani Spiritus indicem esse nullus dubitat. Quid tam humanum Spiritum repræsentare potest, quàm humana forma? & quidem talis, qualem cum corpus agebat, & fonebat, Spiritus efficiebat? Quod verò hæc non faciliè alium, quàm humanum, Spiritum repræsentet; inde coniectura accipitur; quòd sub humana Dæmones vix conspiciantur, nisi etiam sui *aliquod* indicium, quadam humanæ formæ deformatione præbeant; ex qua illos, vt ex vngue Lenem, faciliè depræhendas. 14

Hinc est, quòd qui vel Spectris territi, vel quouis modo à

P

Spiritibus

Spiritibus tentati sunt; si præter humanam Speciem notassent nihil; non Dæmonum, sed hominum Spiritus crediderint, qui viderentur. Contrà, pro Dæmonibus habuerint; si humana Species vitium aliquod, vel parte sui, vel colore, vel habitu, vel nimia mole, vel exiguitate corporis referret. Non dubitavit esse hominis Spiritum Imperator Nero, qui matrem suam referebat, de quo 1. cap. At Thomas Monachus, teste Alexandro ab Alexandro (lib. 4. Genialium dierum cap. 19.) quem se socium itineris hominem habere credebat; tandem deprehendit verum esse Dæmonem; non aliunde, nec prius; quàm ubi pedes ipsius transitori vadum, *beluæ* non hominis pedes animaduertit.

16. Ex dictis sequitur *duobus modis* formam externam Dæmoniorum Spiritus prodere. Alter est, si sub *brutorum & monstrorum* figura conspiciantur Spectra. Alter, si sub humana; sed tali, quæ *vitium* quoddam habeat, & ab hominum vsitata, quodam modo, degeneret.

17. Vitium porrò multis modis in forma accidere potest. Aut partis alicuius additione; vt si caudatus sub humana forma appareat Spiritus; aut partis detractio; vt si sine capite, brachiis, vel alia notabili parte; aut figura; vt si pedibus referat leonem, auribus asinum; aut excessu quantitatis; vt si prodigiosæ magnitudinis conspiciatur; aut quantitatis defectu; vt si infra omnem humanam appareat quantitatem; aut habitu; vt si peregrino prorsus, & cuius apud homines vsus non est, videatur; aut motu corporis; vt si nimium gesticuletur, & incessus dissolutior sit, atque homini minimè conueniens, &c. Itaque dubium non erat, quin Dæmon esset, quem fratres quidem loquentem audiebāt, sed tamen videre poterat nemo; Videbat autem S. Benedictus, *teterrimum* vt loquitur S. Gregorius, & *succensum*, & qui in ipsum ore oculisq; flammantibus, sequi videbatur, quando S. vir in monte Cascini contriuit Idolum Apollinis, & eiusdem templum conuertit in Oratorium S. Martini. Historiam hanc pluribus verbis refert Cæsar Baronius Tomo 7. Annalium, circa annum Domini. 529. ex cap. 8. lib. 2. Dialog. B. Gregorij.

18. Et vitiosa hominis forma Dæmones frequenter sagis se exhibent. Refert Nicolaus Remigius de Dæmonolatria, lib. 1. capite 7. plurima exempla earum, quæ omni exceptione maius huius rei testimonium dederunt. palamque confessæ sunt *facies* Martinellis suis fuisse *obscuras atrasq; lumina penitus abdita*, & *instar flammæ micantia*; *oris rictus sparsos, profundos; ac perpetuo olidi sulphureiq; aliquid estuantes*.

antes: manus strigosas; & villis atq; hamis deformes, pedes corneos bifidosq; staturam nunquam iustam; sed aut breuitate, aut vastitate semper aliqua insolentem; totamq; adeo seriem extra modum. Addidit alia Martinellū se quandoque vidisse capite vel altero pede truncum, mutilum que cum fortè saltationes nocturnas vna cum suis agitaret. Hæc Remigius.

Atque ita de forma, quæ Dæmoniorum Spiritus prodit. His vnum addo ex iam dicto Remigio (lib. 1. ca. 23) inter omnes pecudum formas vnam hirci ipsis gratissimā esse, maximè tum, cum se obseruantia aliqua sagis colendos exhibent. Huius dat causam: quod forma hæc moribus ingenioque, ipsorum conueniat. Hircorum, inquit, præter ceteras pecudes nobilitatur *græueolentia*: nulla re tam certo suam Dæmon testatur præsentiam, quam odoris fæditate intolerabili. Hircorum *libidinosa obscenitas* etiam Prouerbio locum fecit: hoc vnum dæmon præcipuè satagit, vt suos rebus venereis quam maximè deditos habeat; & ne desit occasio, ipse se quoties illis occurrit, in eam formam induit, quæ huic vsui sit accommodatissima. Hircorum in obuios quosque sæpe *profusa petulantia* est: nulla non obit, ac pererrat terrarum loca dæmon, dum offendat, in quem impetum incursumq; faciat. Hirci *salua fructibus venenum* est, teste Varrone lib. 1. de Re rustica, cap. 2. eiusque dentes *satis intcritus* ab pestis præsentissima: *Satanæ viperinus* morsus est, afflatus lethalis & exitiosus. Hirci *obtutus trux & ferox, frons cornibus aspera, barba promissa & inculta, villi temerè pendentes, succincta crura, totus habitus corporis ad fæditatem comparatus*: & hæc dæmoni conueniunt. Vide plura, si placet, apud Remigium.

C A P. XXVII.

An, & qui strepitus humanos Spiritus à Dæmonibus distinguant.

Altera ratio, qua Spiritus depræhenduntur, est strepitus & qui se in aures insinuat, sonus. Et quia eadem quandoque solet esse ratio veri distinctionis, quæ cognitionis, verum ex strepitu excitato, & simulatis clamoribus depræhendi valeat, qui dæmoniorum sunt Spiritus, qui hominum, hoc capite explicandum est.

Diximus superius varios esse, qui à Spiritibus excitantur, sonos: verum *duobus generibus* comprehendi videntur omnes. Quidam